

Moduļa noslēguma darbs

Tekstilatkritumi

Autore:Evita Frišēnfeldē 3VD

Tekstilatkritumu radītās problēmas

Pārmērīgs dabas resursu patēriņš

Ūdens piesārņojums

Siltumnīcefekta gāzu emisijas

Tekstila atkritumi nonāk poligonos

Tekstila atkritumu problēmas risināšana ES

Eiropas Savienība ir ieviesusi ES ekomarķējumu, ar ko ražotāji, kuri ievēro ekoloģiskos kritērijus, var marķēt preces, nodrošinot kaitīgu vielu ierobežotu izmantošanu un mazāku ūdens un gaisa piesārņojumu.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1528981579179&uri=CELEX:32018L0851>

Saskaņā ar Atkritumu direktīvu, ES valstīm līdz 2025. gadam būs pienākums nodrošināt tekstilizstrādājumu daļītu savākšanu. Jaunā Komisijas stratēģija ietver arī pasākumus, ar kuriem tiek novērsta bīstamu ķīmisku vielu klātbūtne un patērētājiem tiek palīdzēts izvēlēties ilgtspējīgus tekstilizstrādājumus.

Apģerbu iegādes paradumi

76%

Pērk apģērbus reizi pusgadā un biežāk

Summa gadā:

304 EUR par apģērbiem

218,10 EUR par apaviem

Pirkumi

Pārdomāti **46%**

Spontāni **7%**

Visbiežāk pērk specializētos apģērbiņu veikalos – vairāk kā

2/3

52% mēdz iegādāties lietotu apģērbiņu/ apavus vai citus tekstilizstrādājumus

9 no 10 – lietotu apģērbiņu veikalos

Iegādes motivatori

- Esošais apģērbs/ apavi ir novalkājušies, saplīsuši
- Sezonas maiņas ietekmē
- Lielas/ izdevīgas atlaides

3 no 10 – emocionāls pirkums

43% nezin, kur nodot

38% tālu/ grūti pieejami šķirošanas punkti

29% uzskata, ka šķirošanas konteineri ir viegli pieejami

Kas motivētu nodot tekstilu?

- Tekstila konteineru pieejamība tuvāk dzīvesvietai
- Plašāka informācijas pieejamība par to, kas notiek ar nodoto tekstilu

23% aptaujāto

asociējas ar tekstila šķirošanu/ nolietotā apģērba nodošanu otrreizējai lietošanai

67%

nemēdz nodot apģērbiņu tekstila šķirošanas konteineros

57% pilnībā atbalsta ES direktīvu

82%

būtu gatavi nodot nolietoto apģērbiņu un tekstilizstrādājumus

Terminoloģiju vārdnīca

1. **ESG**–vides, sociālie un pārvaldības kritēriji, ko izmanto, lai novērtētu uzņēmuma ilgtspēju un sociālo ietekmi.

2. **Zaļā domāšana**– apziņas stāvoklis laikā, kad cilvēks, sirds vadīts, iekļaujas kopīgajā, radošajā evolucionējošās dabas dzīvības procesā.

3. **Zaļā enerģija**–elektroenerģija, kas iegūta no atjaunīgiem nefosiliem energoresursiem, piemēram, hidroenerģija, vēja enerģija, biomasas, biogāzes enerģija u. c.

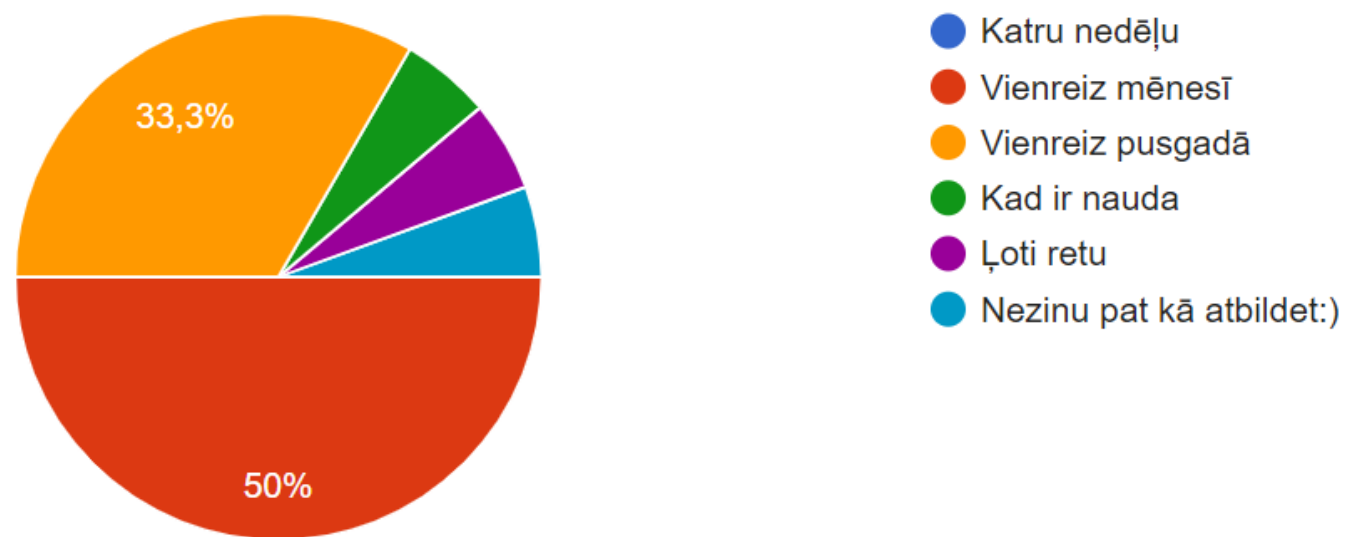
Aptauja

Veicu aptauju par to, kā cilvēki atbrīvojas no tekstilatkritumiem, viņu iepirkšanās paradumiem un to vai cilvēki vispār zin, kur Latvijā var izmest tekstilatkritumus.

Aptaujātie bija jaunieši no 16–25 gadu vecumam un pieaugušie no 30 gadu vecuma.

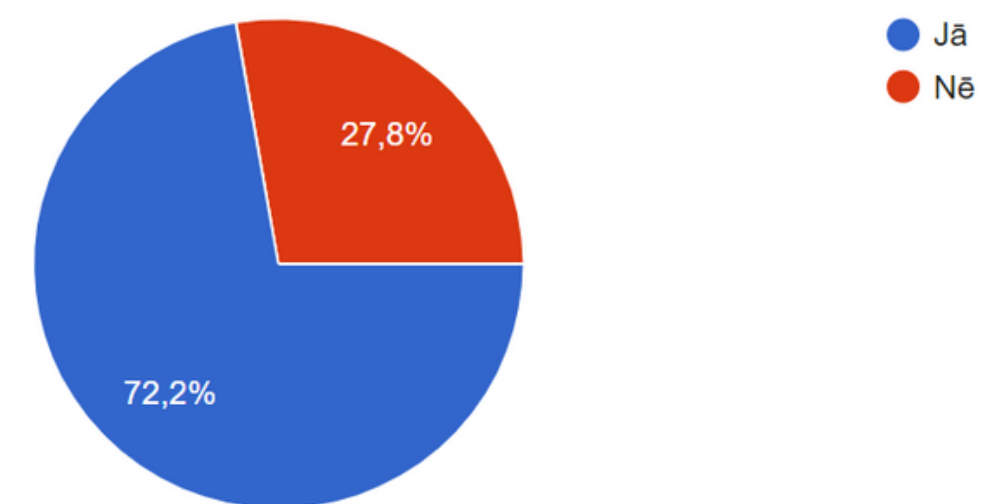
Cik bieži Jūs pērkat tekstila izstrādājums?

18 atbildes

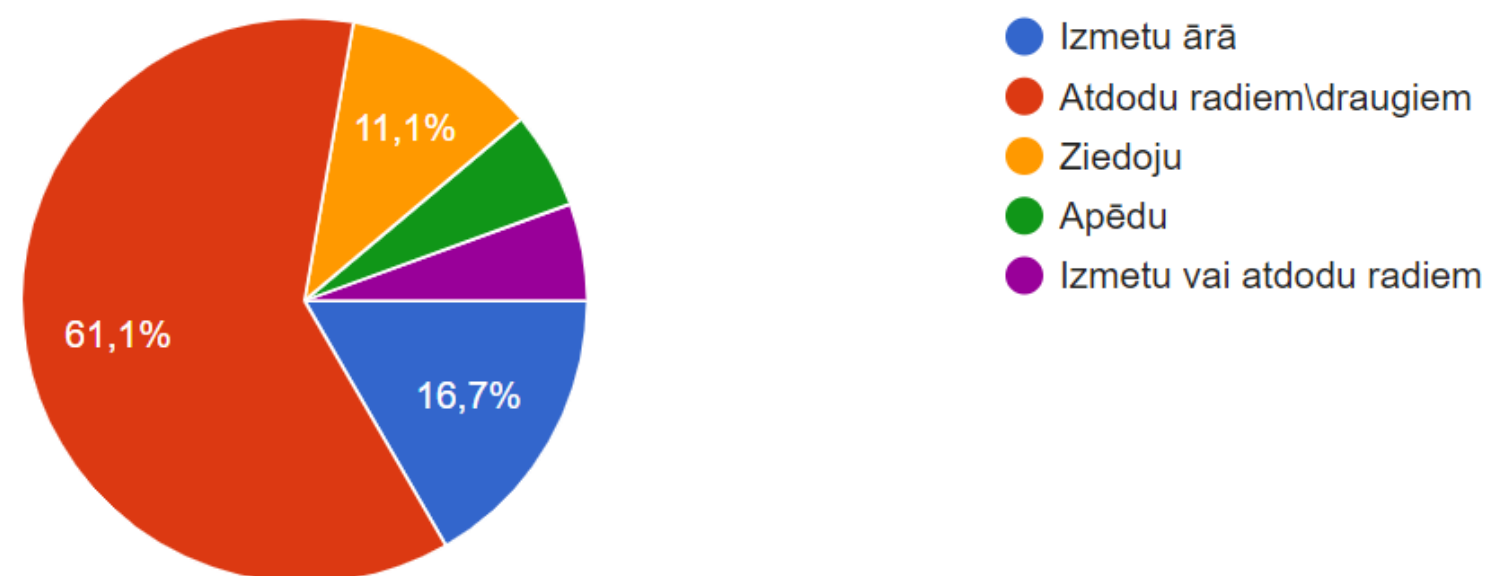
Vai Jūs atbalstat ātro modi?

18 atbildes

Kā Jūs atbrīvojaties no tekstilatkritumiem?

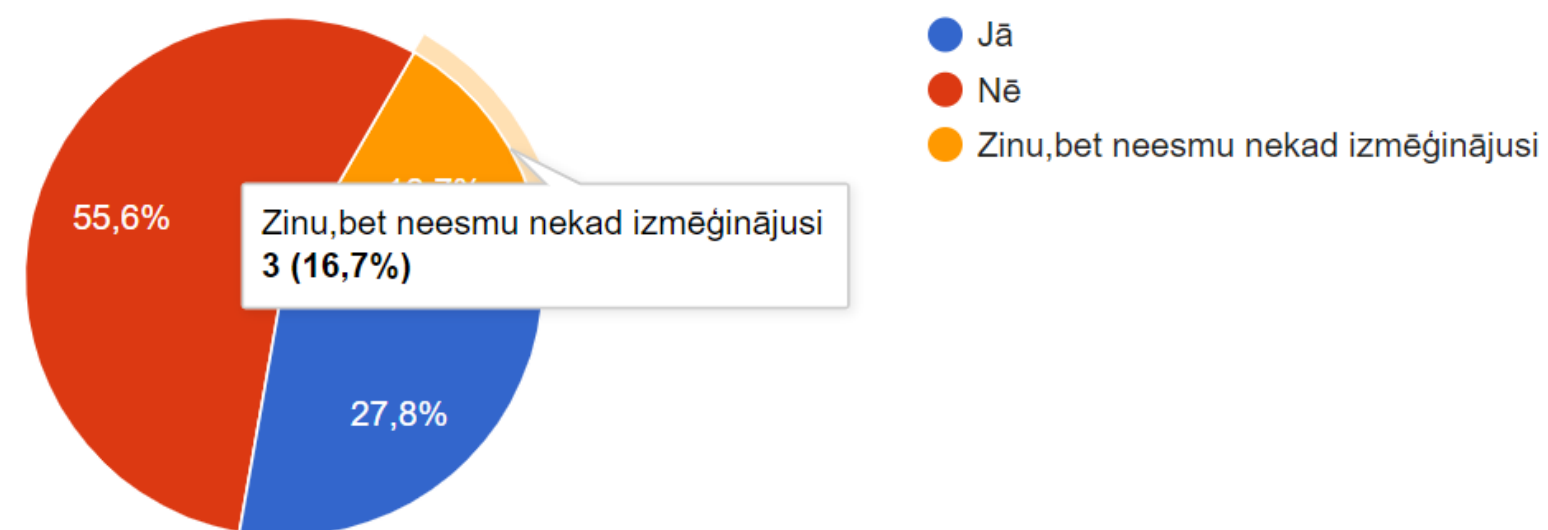
18 atbildes

Vai Jūs zināt kur Latvijā var nodot tekstilatkritumus?

18 atbildes

[Kopēt](#)

Kā varētu samazināt tekstilatkritumu apjomu? Tavas idejas

18 atbildes

Pārstrādāt

Ražot kvalitatīvāku apģērbu. Piedāvāt vairāk iespēju, apģērbu ziedot. Un vajadzētu uztaisīt vairāk ziedošanas kastes.

Ieviest speciālus konteinerus

Atdot sarkanajam krustam vai kādam, kam nav ko vilkt mugurā :)

pirkt tik cik vajag un ne vairāk

Salāpīt un ziedot valstīm kur tas ir vajadzīgāks

Nav ideju

Fokusēties uz ilgtspējīgu dizainu, veicināt audumu pārstrādi, nodrošināt pircējus ar informāciju par ilgtspējīgiem materiāliem un piedāvāt apģērbu nomu kā alternatīvu pirkšanai.

Izmantotie avoti

<https://www.europarl.europa.eu/news/lv/headlines/society/20201208STO93327/teksti-lizstradajumu-razosanas-un-atkritumu-ietekme-uz-vidi-infografikas>

https://www.zalajosta.lv/uznemumiem/tekstila-atkritumu-apsaimniekosana/?gclid=Cj0KCQiA2eKtBhDcARIsAEGTG41FhQHfs74iHrNybw3zLvMUpVv43sLHzZfhqZxaUXtrVfjyB3qXNfoaAi3LEALw_wcB

<https://ir.lv/2023/06/12/kas-gaidams-tekstila-apsaimniekosana-latvija/>

Secinājumi

Pēc pētījuma rezultātiem ir redzams, ka cilvēki vēl nav gatavi pilnībā iesaistīties aprites ekonomikā un mainīt savus paradumus.

Tomēr pēc rezultātiem var redzēt, ka aptaujātajiem ir idejas un risinājumi kā cīnīties ar lielo tekstilatkritumu daudzumu .